

Vergaderjaar 2018–2019

19 637

Vreemdelingenbeleid

Nr. 2460

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN JUSTITIE EN VEILIGHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 30 januari 2019

Tijdens het mondelinge vragenuur van 22 januari jl. heeft het lid Van Toorenborg (CDA) verzocht om een juridische duiding van het arrest van het Hof van Justitie van de EU van 19 juni 2018 in de zaak Gnandi¹ (Handelingen II 2018/19, nr. 43, mondelinge vragen van het lid Fritsma over het bericht dat CDA en D66 een soepeler kinderpardon willen en (Handelingen II 2018/19, nr. 43, Regeling van Werkzaamheden). In deze brief doe ik uw Kamer, zoals toegezegd, mijn reactie hierop toekomen.

In de zaak Gnandi was de vraag van de Belgische rechter aan de orde onder welke voorwaarden een beslissing op een asielprocedure kan worden gecombineerd met een terugkeerbesluit (en daarmee de start van de terugkeerprocedure), terwijl nog een rechtsmiddel openstaat. Nederland, maar ook Duitsland en Tsjechië hebben in die procedure betoogd dat een zekere samenloop tussen een beslissing op asiel en een terugkeerbesluit onontbeerlijk is voor een efficiënte terugkeerprocedure.

Het Hof oordeelde dat tegelijk met een afwijzend asielbesluit een terugkeerbesluit kan worden genomen. De vreemdeling is vanaf dat moment ook illegaal op het grondgebied van de EU in de zin van de Terugkeerrichtlijn. Een ander oordeel zou in de woorden van het Hof «tegen de doelstelling van het ontwikkelen van een doeltreffend verwijderings- en terugkeerbeleid indruisen. Bij een dergelijke uitlegging zou immers pas na de beslissing op het rechtsmiddel een terugkeerbesluit kunnen worden genomen, waardoor de inleiding van de terugkeerprocedure aanzienlijke vertraging zou kunnen oplopen en deze procedure complexer zou kunnen worden.»²

Op dit moment wordt een aantal procedures gevoerd over de vraag of de begrippen in de Nederlandse wet en de wijze waarop die zijn geformuleerd

¹ Arrest EU HvJ van 19 juni 2018, C-181/16, Gnandi (ECLI:EU:C:2018:465)

² Arrest Gnandi, r.o. 50

leerd voldoende overeenkomen met de uitgangspunten in het arrest Gnandi. Dit raakt met name procedures waarin de maatregel van bewaring in geschil is. Het is mij bekend dat er enkele rechtbankuitspraken zijn waaruit een wisselend beeld naar voren komt over de vraag of, gedurende een beroep tegen de afwijzing van een asielverzoek, de vreemdeling kan worden verplicht mee te werken aan een presentatie bij de ambassade of consulaire vertegenwoordiging van zijn land van herkomst om zijn identiteit vast te stellen. Dit betreft zowel zaken van vreemdelingen die in bewaring zijn gesteld als vreemdelingen die een beroep tegen een (eerste) asielverzoek in een COA-locatie afwachten. In één van deze zaken loopt thans hoger beroep.

De Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid,
M.G.J. Harbers